

PRAVILNIK

O SPECIJALIZACIJAMA I UŽIM SPECIJALIZACIJAMA ZDRAVSTVENIH RADNIKA I ZDRAVSTVENIH SARADNIKA

("Sl. glasnik RS", br. 111/93, 46/97, 33/2000, 44/2000, 27/2004 i 36/2004)

I UVODNA ODREDBA

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se vrste, trajanje i programi specijalizacija i užih specijalizacija za zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike sa visokom stručnom spremom, način obavljanja staža i polaganja ispita, sastav i rad ispitnih komisija, uslovi koje ispunjavaju zdravstvene ustanove za obavljanje staža, obrazac indeksa i diplome i bliži uslovi i način priznavanja specijalističkog staža.

II VRSTE I TRAJANJE SPECIJALIZACIJA I UŽIH SPECIJALIZACIJA

1. Vrste i trajanje specijalizacija

Član 2

Doktori medicine mogu se specijalizovati u sledećim granama medicine, odnosno oblastima zdravstvene zaštite:

- 1) interna medicina
- 2) infektologija
- 3) pedijatrija
- 4) pneumoftiziologija
- 5) neurologija
- 6) psihijatrija
- 7) dečja neurologija
- 8) dečja psihijatrija
- 9) opšta hirurgija
- 10) dečja hirurgija
- 11) neurohirurgija
- 12) anesteziologija sa reanimatologijom
- 13) urologija
- 14) ortopedija
- 15) plastična i rekonstruktivna hirurgija
- 16) maksilofacijalna hirurgija
- 17) ginekologija i akušerstvo
- 18) otorinolaringologija
- 19) oftalmologija

- 20) dermatovenerologija
- 21) fizikalna medicina i rehabilitacija
- 22) radiologija
- 23) grudna hirurgija
- 24) nuklearna medicina
- 25) patološka anatomija
- 26) sudska medicina
- 27) higijena
- 28) epidemiologija
- 29) mikrobiologija sa parazitologijom
- 30) socijalna medicina
- 31) medicina rada
- 32) opšta medicina
- 33) klinička fiziologija
- 34) medicina sporta
- 35) transfuziologija
- 36) klinička biohemija
- 37) klinička farmakologija
- 38) imunologija
- 39) urgentna medicina
- 40) medicinska statistika i informatika

Specijalizacije iz stava 1 ovog člana traju od tri do šest godina, i to:

- a) specijalizacija iz tač. 20, 25 do 38 i 40 - tri godine;
- b) specijalizacija iz tač. 1 do 8, 12, 17 do 19, 21, 22, 24 i 39 - četiri godine;
- v) specijalizacija iz tač. 9, 10, 13 do 16 i 23 - pet godina;
- g) specijalizacija iz tačke 11 - šest godina.

Član 3

Doktori stomatologije mogu se specijalizovati iz sledećih grana stomatologije, odnosno oblasti zdravstvene zaštite:

- 1) preventivna i dečja stomatologija
- 2) bolesti zuba i endodoncija
- 3) parodontologija i oralna medicina
- 4) ortopedija vilica
- 5) stomatološka protetika

- 6) oralna hirurgija
- 7) opšta stomatologija
- 8) maksilofacijalna hirurgija
- 9) socijalna medicina

Specijalizacije iz stava 1 ovog člana traju tri godine, osim specijalizacije iz maksilofacijalne hirurgije koja traje pet godina.

Član 4

Diplomirani farmaceuti mogu se specijalizovati iz sledećih grana farmacije, odnosno oblasti zdravstvene zaštite:

- 1) medicinska biohemija
- 2) toksikološka hemija
- 3) sanitarna hemija
- 4) lekovito bilje
- 5) ispitivanje i kontrola lekova
- 6) farmaceutska tehnologija
- 7) klinička farmacija
- 8) farmaceutska informatika
- 9) socijalna medicina

Specijalizacije iz stava 1 ovog člana traju tri godine.

Član 5

Diplomirani farmaceuti - medicinski biohemičari mogu se specijalizovati iz sledećih grana farmacije, odnosno oblasti zdravstvene zaštite:

- 1) medicinska biohemija
- 2) toksikološka hemija
- 3) sanitarna hemija
- 4) socijalna medicina

Specijalizacije iz stava 1 ovog člana traju tri godine.

Član 6

Zdravstveni saradnici mogu se, u zavisnosti od završenog fakulteta, specijalizovati u sledećim oblastima zdravstvene zaštite, i to:

- 1) sanitarna tehnika - ako su završili: građevinski fakultet, mašinski fakultet;
- 2) zdravstvena arhitektura - ako su završili: arhitektonski fakultet;
- 3) medicinsko inženjerstvo - ako su završili: elektrotehnički fakultet (odgovarajući profili);
- 4) medicinska nuklearna fizika - ako su završili: prirodno-matematički fakultet (dipl. fizič.);
- 5) medicinska biologija - ako su završili: prirodno-matematički fakultet (dipl. molekularni biolog i fiziolog);

- 6) medicinska genetika - ako su završili: prirodno-matematički fakultet (dipl. biolog, dipl. molekularni biolog i fiziolog);
- 7) zdravstvena ekonomika - ako su završili: ekonomski ili pravni fakultet;
- 8) biosanitarna tehnika - ako su završili: prirodno-matematički fakultet (dipl. biolog), poljoprivredni fakultet (dipl. inž. prehrambene tehnologije odgovarajući profil), šumarski fakultet (dipl. inž. šumarstva i dipl. inž. za pejzažnu arhitekturu);
- 9) medicinska psihologija - ako su završili: filozofski fakultet (dipl. psiholog);
- 10) zdravstvena statistika i informatika - ako su završili: prirodno-matematički fakultet (dipl. matematičar), ekonomski fakultet i fakultet organizacionih nauka;
- 11) zdravstvena fizika - ako su završili: prirodno-matematički fakultet (dipl. fizičar, dipl. fizikohemičar, dipl. meteorolog), rudarsko geološki fakultet (dipl. inž. geologije za mineralogiju i kristalografiju) i elektrotehnički fakultet;
- 12) medicinska rehabilitacija sluha i govora ako su završili: defektološki fakultet;
- 13) medicinska defektologija - ako su završili: defektološki fakultet, filozofski fakultet (dipl. psiholog);
- 14) medicinska tiflogologija sa ortoptikom i pleoptikom - ako su završili: defektološki fakultet;
- 15) toksikološka hemija - ako su završili: prirodno-matematički fakultet (dipl. hemičar), (dipl. biohemičar i dipl. fizičar);
- 16) sanitarna hemija - ako su završili: prirodno-matematički fakultet (dipl. hemičar), tehnološki fakultet;
- 17) zdravstveno pravo - ako su završili pravni ili ekonomski fakultet.

Specijalizacije iz stava 1 ovog člana traju tri godine.

2. Vrste i trajanje užih specijalizacija

Član 7

Doktori medicine specijalisti mogu se, u zavisnosti od specijalnosti, specijalizovati iz sledećih uže specijalističkih grana i oblasti zdravstvene zaštite, i to:

- 1) klinička mikologija - ako imaju specijalizaciju iz: dermatovenerologije;
- 2) endokrinologija - ako imaju specijalizaciju iz: interne medicine, ginekologije i akušerstva, pedijatrije;
- 3) gastroenterohepatologija - ako imaju specijalizaciju iz: interne medicine, infektologije, pedijatrije;
- 4) hematologija - ako imaju specijalizaciju iz: interne medicine, pedijatrije, transfuziologije;
- 5) kardiologija - ako imaju specijalizaciju iz: interne medicine, pedijatrije;
- 6) nefrologija - ako imaju specijalizaciju iz: interne medicine, pedijatrije;
- 7) pulmologija - ako imaju specijalizaciju iz: interne medicine, pedijatrije, medicine rada, grudne hirurgije, pneumoftiziologije;
- 8) reumatologija - ako imaju specijalizaciju iz: interne medicine, pedijatrije, fizikalne medicine, opšte medicine;
- 9) profesionalna toksikologija - ako imaju specijalizaciju iz: interne medicine, pedijatrije, infektologije, medicine rada;

- 10) klinička farmakologija - farmakoterapija - ako imaju specijalizaciju iz jedne od grana medicine;
- 11) kardiohirurgija - ako imaju specijalizaciju iz: opšte hirurgije, dečje hirurgije;
- 12) vaskularna hirurgija - ako imaju specijalizaciju iz: opšte hirurgije, dečje hirurgije;
- 13) hirurgija digestivnog sistema - ako imaju specijalizaciju iz: opšte hirurgije;
- 14) socijalna psihijatrija - ako imaju specijalizaciju iz: psihijatrije, neuropsihijatrije;
- 15) sudska psihijatrija - ako imaju specijalizaciju iz: psihijatrije, neuropsihijatrije;
- 16) psihoterapija - ako imaju specijalizaciju iz: psihijatrije, neuropsihijatrije;
- 17) ultrazvuk u kliničkoj medicini - ako imaju specijalizaciju iz jedne od grana medicine;
- 18) bolesti zavisnosti - ako imaju specijalizaciju iz: psihijatrije, neuropsihijatrije, opšte medicine i druge specijalnosti;
- 19) virusologija - ako imaju specijalizaciju iz: mikrobiologije sa parazitologijom, infektologije;
- 20) parazitologija - ako imaju specijalizaciju iz: mikrobiologije sa parazitologijom, infektologije;
- 21) klinička mikrobiologija - ako imaju specijalizaciju iz: mikrobiologije sa parazitologijom;
- 22) medicinska citologija - ako imaju specijalizaciju iz: patološke anatomije;
- 23) klinička patologija - ako imaju specijalizaciju iz: patološke anatomije;
- 24) neonatologija - ako imaju specijalizaciju iz: pedijatrije;
- 25) dečja fizijatrija - ako imaju specijalizaciju iz: fizikalne medicine i rehabilitacije;
- 26) klinička genetika - ako imaju specijalizaciju;
- 27) ishrana zdravih i bolesnih ljudi - ako imaju specijalizaciju iz: higijene, pedijatrije, interne medicine, medicine rada, opšte medicine, infektologije, medicine sporta, fizikalne medicine i rehabilitacija;
- 28) komunalna higijena sa patologijom naselja ako imaju specijalizaciju iz: higijene;
- 29) fonijatrija - ako imaju specijalizaciju iz: otorinolaringologije;
- 30) audiologija - ako imaju specijalizaciju iz: otorinolaringologije;
- 31) perinatologija - ako imaju specijalizaciju iz: ginekologije i akušerstva;
- 32) medicinska informatika - ako imaju specijalizaciju iz: jedne od grana medicine;
- 33) onkologija - ako imaju specijalizaciju iz: ginekologije i akušerstva, interne medicine, pedijatrije, neurologije, radiologije, opšte hirurgije, ortopedije, pneumoftziologije, otorinolaringologije, urologije i opšte medicine;
- 34) gerontologija - ako imaju specijalizaciju iz: jedne od grana medicine;
- 35) zdravstveno vaspitanje - ako imaju specijalizaciju;
- 36) angiologija - ako imaju specijalizaciju iz: interne medicine, opšte hirurgije, fizikalne medicine i rehabilitacije i dermatovenerologije;
- 37) traumatologija - ako imaju specijalizaciju iz: opšte hirurgije, ortopedije, dečje hirurgije, grudne hirurgije;
- 38) radiološka zaštita - ako imaju specijalizaciju iz: medicine rada, higijene, interne medicine, radiologije;

39) balneoklimatologija - ako imaju specijalizaciju iz: fizikalne medicine, i rehabilitacije, interne medicine, pedijatrije, ginekologije i akušerstva, higijene, ortopedije, neurologije, medicine rada, kliničke farmakologije;

40) saobraćajna medicina - ako imaju specijalizaciju iz: higijene, medicine rada, epidemiologije, socijalne medicine, opšte medicine;

41) ekotoksikologija - ako imaju specijalizaciju iz: higijene, medicine rada, epidemiologije;

42) fertilitet i sterilitet - ako imaju specijalizaciju iz: ginekologije i akušerstva;

43) klinička neurofiziologija sa epileptologijom - ako imaju specijalizaciju iz: neurologije, neuropsihijatrije, psihijatrije, neurohirurgije, pedijatrije;

44) alergologija - ako imaju specijalizaciju iz: interne medicine, pedijatrije, infektologije, otorinolaringologije, oftalmologije, neurologije, neuropsihijatrije, dermatovenerologije, pneumoftziologije, medicine rada;

45) klinička patološka fiziologija - ako imaju specijalizaciju iz: kliničke fiziologije, interne medicine, pedijatrije;

46) klinička toksikologija - ako imaju specijalizaciju iz: interne medicine, pedijatrije, infektologije, kliničke farmakologije, neurologije, psihijatrije, neuropsihijatrije, kliničke fiziologije, medicine rada, sudske medicine, anesteziologije sa reanimatologijom;

47) tropska medicina - ako imaju specijalizaciju iz: infektologije, interne medicine, pedijatrije, dermatovenerologije;

48) klinička transfuziologija - ako imaju specijalizaciju iz: jedne od grana medicine;

49) uregentna hirurgija - ako imaju specijalizaciju opšte hirurgije;

50) baromedicina - ako imaju specijalizaciju iz interne medicine, opšte hirurgije, neurologije, ortopedije, pedijatrije, anesteziologije sa reanimatologijom, opšte medicine i fizikalne medicine i rehabilitacije;

51) dečja urologija - ako imaju specijalizaciju iz: dečije hirurgije, urologije;

52) dečja ortopedija - ako imaju specijalizaciju iz: dečje hirurgije, ortopedije.

Uže specijalizacije iz stava 1 tač. 32 i 35 mogu specijalizovati doktori stomatologije specijalisti i diplomirani farmaceuti specijalisti.

Uže specijalizacije iz st. 1 i 2 ovog člana traju od 12 do 24 meseca, i to:

a) iz tač. 1 do 4, 6, 8, 9, 14, 15, 18 do 35, 38 do 43 i 46 do 48 i 50 - 12 meseci;

b) iz tač. 7, 10, 17, 36 i 45 - 18 meseci;

v) iz tač. 5, 11, 12, 13, 16, 37, 44, 49, 51 i 52 - 24 meseca.

Član 8

Diplomirani farmaceuti, odnosno diplomirani farmaceuti -medicinski biohemičari, specijalisti iz medicinske biohemije, mogu se specijalizovati iz sledećih užih specijalnosti farmacije, odnosno oblasti zdravstvene zaštite, i to:

1) klinička enzimologija

2) klinička imunohemija

3) laboratorijska endokrinologija

Uže specijalizacije iz stava 1 ovog člana traju 12 meseci.

III PROGRAMI SPECIJALIZACIJA I UŽIH SPECIJALIZACIJA

Član 9

Specijalizacije, odnosno uže specijalizacije obavljaju se po programima kojima je utvrđen obim, sadržaj i plan sprovođenja teorijske i praktične nastave i praktičnog stručnog rada, kao i znanja i veštine koje se stiču.

Programi iz stava 1 ovog člana priloženi su uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

IV NAČIN OBAVLJANJA STAŽA I POLAGANJA ISPITA, SASTAV I RAD ISPITNE KOMISIJE, OBRAZAC INDEKSA I DIPLOME

Član 10

Zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici, po dobijanju rešenja ministra za zdravlje o davanju saglasnosti na odobrenu specijalizaciju odnosno užu specijalizaciju, a nezaposleni zdravstveni radnici po dobijanju rešenja ministra za zdravlje o odobroj specijalizaciji, odnosno užoj specijalizaciji, započinju obavljanje specijalističkog staža danom upisa na odgovarajući fakultet (medicinski, stomatološki, odnosno farmaceutski).

Član 11

Specijalistički staž iz specijalizacije, odnosno uže specijalizacije obavlja se na odgovarajućem fakultetu i zdravstvenoj ustanovi koja ispunjava uslove utvrđene ovim pravilnikom.

Član 12

O obavljanju specijalističkog staža iz specijalizacije, odnosno uže specijalizacije vodi se specijalistički indeks na Obrascu broj 1, koji je sastavni deo ovog pravilnika.

Član 13

Po završenom specijalističkom stažu i savladanim veštinama podnosi se prijava odgovarajućem fakultetu za polaganje specijalističkog, odnosno užeg specijalističkog ispita. Uz prijavu iz stava 1 ovog člana podnosi se i specijalistički indeks.

Član 14

Specijalistički ispit iz specijalizacije odnosno uže specijalizacije polaže se pred ispitnom komisijom koja se sastoji od predsednika i najmanje dva člana i potrebnog broja zamenika. Predsednik i najmanje jedan član komisije su nastavnici fakulteta. Ispitne komisije se obrazuju za svaku specijalnost, odnosno za svaku užu specijalnost.

Član 15

Ispit se sastoji od teorijskog i praktičnog dela. Ispit iz uže specijalnosti i specijalnosti iz preventivnih grana medicine, stomatologije odnosno farmacije, sastoji se i od odbrane rada. Po završenom ispitu komisija ocenjuje zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika ocenom "odličan", "vrlodobar", "dobar" ili "nije položio".

Član 16

Zdravstveni radnik, odnosno zdravstveni saradnik koji ne položi ispit može da polaže taj ispit još dva puta u rokovima koji ne mogu biti kraći od šest meseci.

Član 17

Zdravstvenom radniku, odnosno zdravstvenom saradniku koji je položio specijalistički ispit iz

specijalizacije, izdaje se diploma na Obrascu broj 2, koji je sastavni deo ovog pravilnika.

Zdravstvenom radniku koji je položio specijalistički ispit iz uže specijalizacije izdaje se diploma na Obrascu broj 3, koji je sastavni deo ovog pravilnika.

V USLOVI KOJE ISPUNJAVAJU ZDRAVSTVENE USTANOVE ZA OBAVLJANJE SPECIJALISTIČKOG STAŽA

Član 18

Specijalistički staž iz specijalizacije može se obavljati u zdravstvenoj ustanovi za koju je zavod za zaštitu zdravlja, na području na kome se nalazi zdravstvena ustanova, utvrdio da, pored propisanih uslova za obavljanje zdravstvene delatnosti, ispunjava i sledeće uslove:

- 1) da ima najmanje jednog specijalistu iz odgovarajuće specijalnosti odnosno uže specijalnosti sa pet godina rada posle položenog stručnog ispita;
- 2) da ima i da sprovodi plan stručnog usavršavanja;
- 3) da ima stručnu biblioteku i da je pretplaćena na dobijanje naučnih i stručnih publikacija, odnosno časopisa;
- 4) da na jednog specijalistu iz tačke 1 ovog stava nema više od dva zdravstvena radnika, odnosno zdravstvenog saradnika koji se već nalaze na specijalizaciji;
- 5) (*brisana*).

Specijalistički staž iz uže specijalizacije može se obavljati na klinici i drugoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno organizacionoj jedinici zdravstvene ustanove koja ispunjava zakonom propisane uslove za kliniku.

Specijalistički staž iz uže specijalizacije može se po uputu odgovarajućeg fakulteta obavljati i u zdravstvenoj ustanovi iz stava 1 ovog člana.

VI USLOVI I NAČIN PRIZNAVANJA SPECIJALISTIČKOG STAŽA

Član 19

Zdravstvenom radniku, koji je pre odobrenja specijalizacije proveo na radu određeno vreme u zdravstvenoj ustanovi, ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može, na njegov zahtev i na predlog fakulteta, priznati to vreme u specijalistički staž, pod sledećim uslovima:

- 1) ako zdravstvena ustanova u kojoj je proveo na radu određeno vreme pre odobrenja specijalizacije ispunjava uslove iz člana 18 ovog pravilnika,
- 2) ako stručno medicinski postupci i sadržaj zdravstvene zaštite koje je obavljao u zdravstvenoj ustanovi odgovaraju ili su isti sa sadržajima i postupcima predviđenim programom specijalizacije za određenu specijalizaciju,
- 3) ako specijalizacija traje četiri i više godina.

VII ZAVRŠNA ODREDBA

Član 20

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".